

AKTSIAORDERITE AUTOMAATEDASTUS BALTI TURGUDEL¹

Aktsiaorderite automaatedastus Balti turgudel võimaldab kliendi poolt sisestatud tehingukorralduste (orderid) ning nende muutmise/tühistamise korralduste edastamist otse börsile, kus toimub automaatselt ka orderite sobitamine. See tähendab maakleri poolse käsitöö puudumist ehk korraldused jõuavad börsile sekunditega.

1. Balti aktsiate ost-müük orderi sisestamisel ilmub orderi eelvaatesse täiendav valik "*Soovin edastada orderi automaatselt börsile*". Kui antud valik on märgitud, siis edastatakse order automaatselt börsile. Kui valikut märgitud ei ole, siis edastatakse order LHV maaklerile - maakler vaatab orderi üle ja sisestab selle börsisüsteemi käsitsi. Vaikimisi valikuks on orderite automaatedastus.
2. Turuhinnaga orderite puhul kasutatakse orderi börsile edastamiseks ning ostutellimuse puhul raha broneerimiseks hetke bid/ask hinda. **LHV ei soovita Balti turgudel turuhinnaga orderite kasutamist.**
3. Automaatedastusega orderi kinnituse lehel näidatakse teadet orderi edastamise tulemuse kohta, näiteks "*Orderi lisamissoov edukalt börsile edastatud: (ost, kogus=100, hind=15.50, kehtivus=20060524)*". Kui orderi börsile edastamine ebaõnnestus, siis näidatakse vastavat veateadet. Ebaõnnestumise põhjuseks võib olla näiteks võrdlushinna limiidist välja jääv orderi limiithind, aga erandjuhul ka ühenduse puudumine börsisüsteemiga. Kui orderi limiithind jääb võrdlushinna limiidist välja või kui börsil hetkel kauplemist ei toimu (börs suletud), siis jääb order LHV süsteemi ootele. Selliseid ordineid üritatakse orderi kehtivusaja jooksul iga börsipäeva alguses automaatselt uuesti börsile saata. Kui orderi börsile edastamine on ebaõnnestunud tehniliste probleemide tõttu (näiteks ühenduse puudumine), siis üritab LHV süsteem orderit automaatselt uuesti edastada iga 3 minuti tagant.
4. LHV portfelli alajaotuses "*OOTEL TEHINGUD*" all on võimalik reaajas jälgida automaatedastusega orderite täitmisprotsessi - orderi staatuse "*töötlemisel*" peal klikkides avaneb leht "*ORDERI KONTROLLJÄLG*". Antud lehel näidatakse täpset kellaajalist logi orderi edastamise, börsil vastuvõtmise, muutmissoovi edastamise ja täitmise, tühistamissoovi edastamise ja täitmise, orderi täitmise ehk tehingu teostamise ning muude võimalike orderiga seotud toimingute kohta. Kui order on parajasti börsil aktiivne, siis on orderi kontrolljälje lehel võimalik lingi "*Näita orderit börsi tellimusraamatus*" abil vaadata orderi täpset seisu börsi tellimusraamatus - valitud orderit eristatakse punase värviga ning kliendi teisi ordineid kollase värviga. Viide orderi kontrolljälje lehele tuuakse ära ka orderi sisestamise, muutmise ja tühistamise kohta saadetavates e-mailides.
5. LHV tühistab orderid kui väärtpaberi osas on toimunud oluline korporatiivne sündmus.
6. LHV portfelli alajaotuses "*OOTEL TEHINGUD*" all on võimalik edastada orderi muutmis- ja tühistamissoove. Automaatedastusega orderite puhul saadetakse need soovid automaatselt börsile ning muutmine/tühistamine toimub sekundite jooksul ilma LHV maakleri sekkumiseta. Kauplemispäeva väliselt edastatavad muutmis- ja tühistamissoovid jäävad ootele ning need edastatakse automaatselt börsile järgmise börsipäeva alguses.
7. Orderite börsil sobitamisel teostatakse LHV süsteemis automaatselt vastav ostu- või müügitehing ning kui sobitamine toimus osaliselt, siis muudetakse vastavalt väiksemaks ka üles jääva orderi kogus. Orderi lõpliku sobitamise ehk viimase tehinguosa teostamise korral muudetakse algse orderi kogus nulliks ehk order tühistatakse.

¹ Balti turgude all peetakse silmas Tallinna, Riia ja Viiniuse väärtpaberibörse ning orderite automaatedastus on võimalik ainult aktsiate puhul - võlakirjaorderid edastatakse endiselt maakleri vahendusel.